

Predsednica Republike Slovenije

NATAŠA PIRC MUSAR

Govor predsednice Republike Slovenije Nataše Pirc Musar
na slovesnosti ob 100-letnici javnega zdravja v Sloveniji

Pomen javnega zdravja za razvoj države

Brdo pri Kranju, 30. maj 2023

Velja govorjena beseda!

Spoštovana generalni direktor Nacionalnega inštituta za javno zdravje dr. Branko Gabrovec in strokovni direktor dr. Ivan Eržen, spoštovani predsednik Državnega sveta, cenjeni gostje iz tujine, spoštovana podpredsednica vlade, ministrici in minister, cenjeni zbrani.

Najlepši pomladni mesec maj, ko so ozeleneli gozdovi in zacveteli pašniki in vrtovi, je običajno zelo delaven, saj nam pomlad in rastje okoli nas daje dodatno energijo, da želimo narediti nekaj več. Ne samo na vrtu doma, ampak za celotno družbeno skupnost, saj to od nas državljanji pričakujejo.

Poleg številnih mednarodnih obveznosti sem v maju posebno pozornost posvetila prav področju zdravstva.

Kot sem povedala na prvem predsedničinem zdravstvenem forumu, ki smo ga organizirali pred tednom dni, je področje zdravstva eno od temeljnih strateških področij, ki mu v tem letu posvečam posebno pozornost v želji, da pomagam poiskati strateške usmeritve in tako poiskati pot, da bo nujni proces zdravstvene reforme tekel čim bolj učinkovito, poenoteno in nemoteno.

Še danes sem pod močnim vplivom vseh dejstev, predlogov in dilem, ki so jih izpostavili številni strokovnjaki, tako izvajalci kot uporabniki na mojem forumu.

Vse v želji, da skupaj začnemo izvajati nujne ukrepe in politike, kar mora voditi v celovito zdravstveno reformo, ki je ne samo glede na demografske kazalce in staranje prebivalstva, ampak tudi zaradi razkoraka med potrebami prebivalstva in zmožnostmi našega javnega zdravstvenega sistema, nujna.

Vsi smo se strinjali, da ni problem samo denar, ampak predvsem zaupanje in sodelovanje, kadri, organizacija dela, javna mreža in predvsem konsenz oz. soglasje širše družbe. Vsi se

strinjamo, da potrebujemo celovito zdravstveno reformo, a pot do nje ne bo kratka in uspešni bomo le, če bomo dosegli najširši možni konsenz v družbi, kaj hočemo in kako bomo to dosegli.

Še vedno pa poudarjam, da nihče ne sme ostati brez zdravstvenih storitev takrat, ko jih potrebuje.

Danes praznujemo 100 let javnega zdravstva. Kaj vse je zdravstvo? Kakšen odnos imamo do zdravja? Smo dovolj odgovorni do lastnega zdravja? Na vsa ta vprašanja bi si moral odgovoriti vsak posameznik sam, a tudi družba kot celota.

Na vaši spletni strani dominira slogan »Z znanjem do boljšega javnega zdravja«. Znanje in strokovnjaki so naša velika prednost. Stoletne izkušnje in izjemno razvejane dejavnosti, ki dosežejo vsako slovensko vas ali najbolj oddaljeno hišo v hribih, če upoštevamo odlično organizirano patronažno dejavnost, so hvalevredno dejstvo, na kar smo lahko ponosni. Danes veliko govorimo o nujnosti dobre dolgotrajne oskrbe in včasih pozabljamo, da je tudi patronažna dejavnost del te oskrbe in jo moramo uporabiti tudi v iskanju rešitev za dobro delujoč sistem dolgotrajne oskrbe v prihodnje.

Prof. dr. Alojz Ihan je na zdravstvenem forumu med drugim dejal, da je preventivna medicina naša prihodnost in da učinkovite preventive ni brez širokega zaupanja v medicino in zdravstveni sistem. Tega pa ni mogoče doseči drugače kot z dobro izkušnjo – vsakomur dostopnim in učinkovitim javnim zdravstvom.

Ravno vi izvajate veliko preventivnih programov, ki prispevajo k boljšemu zdravju in blaginji prebivalcev Slovenije. Ne smemo pozabiti, da le zdravi prebivalci lahko veliko prispevajo k ekonomski in družbeni rasti države.

Soproj Aleš se je v maju udeležil srečanja zakoncev predsednikov/predsednic evropskih držav v Zagrebu na temo preprečevanja debelosti pri otrocih. Vrh je sklicala zdravnica, soproga hrvaškega predsednika prof. dr. Sanja Musić Milanović. V pripravah na srečanje se je Aleš v Ljubljani večkrat srečal s strokovnjaki, ki se ukvarjajo s to problematiko in se seznanil tudi z aktivnostmi, ki potekajo v okviru NIJZ. V Zagrebu je bila sprejeta Zagrebška deklaracija in v Sloveniji smo ji dodali akcijski načrt za Slovenijo, ki ga bomo delili z drugimi državami EU v sodelovanju s Svetovno zdravstveno organizacijo. Naši strokovnjaki so v njej izjemno cenjeni in tudi zato se je s posvetovalno skupino, ki smo jo oblikovali za vrh v Zagrebu in se odločili, da bo delovala tudi v prihodnje, včeraj sestal direktor Svetovne zdravstvene organizacije za Evropo, gospod dr. Hans Kluge, ki je tudi danes z nami. Hvala za odlično sodelovanje, dr. Kluge.

Na področju zdravstva pa je ključnega pomena še posebej medsektorsko sodelovanje in pristop vseh odločevalcev pri krepitvi zdravja in skupnosti.

Prav vsi pa bi morali vsak pri sebi poiskati rezerve, tudi pri obvladovanju absentizma, ki postaja vedno večji problem in močno vpliva tudi na gospodarstvo.

Ta mesec sem se odzvala tudi na povabilo vašega Centra za duševno zdravje in se udeležila slovenskega dneva duševnega zdravja. Vse premalo se zavedamo pomena duševnega zdravja in upam, da se bo zavedanje o njegovem pomenu letos povečalo, saj je vlada letošnje leto razglasila za leto duševnega zdravja. In na prireditvi sem lahko videla, s kako velikim številom nevladnih organizacij sodelujete na različnih področjih krepitve zdravja in promocije zdravega življenjskega sloga.

Iskrene čestitke za tako razvejano in pestro dejavnost za vse generacije.

Nacionalni inštitut za javno zdravje ima pomembne naloge na področju ozaveščanja in opolnomočenja posameznikov ter ključnih institucij za izboljšanje zdravja in zmanjševanja neenakosti v zdravstvu. NIJZ kot institucija prispeva pri ozaveščanju oziroma prepoznavanju tako pozitivnih kot negativnih dejavnikov, ki vplivajo na zdravje prebivalcev, ter spodbuja odločitve za kakovostnejši življenjski slog.

Dr. Ivan Eržen, strokovni direktor NIJZ, je na zdravstvenem forumu prejšnji teden spregovoril o tem, da moramo upoštevati potrebe prebivalstva pri načrtovanju in financiranju zmogljivosti zdravstvene dejavnosti in hkrati opozoril na neenakosti v zdravju med prebivalci Slovenije. NIJZ torej odkriva neenakosti in išče načine za njihovo zmanjševanje ter premagovanje za zagotavljanje nadaljnjega družbenega razvoja, z dodatno pozornostjo zapostavljenim skupinam. Zdravstvena politika pa mora tem strokovnim ugotovitvam prisluhniti in sprejemati ukrepe, ki vodijo v boljše zdravje in dostojno življenje vseh.

Hvala vam za vse, kar delate, saj predvsem vi prispevate k boljšemu javnemu zdravju in iskrene čestitke ob stoletnici!